

Õiguskantsler

Teie 16.02.2017 nr

Meie 16.03.2017 nr 6-1/170256/1701179

Kuue kalendrikuu tingimus madalapalgaliste tagasimakse regulatsioonis

Lugupeetud avaldaja

Küsisite, kas Maksu- ja Tolliamet käitub õiguspäraselt, kui ei võta madalapalgaliste tagasimakse saamisel arvesse töötamist vahemikus 05.04.2016-05.10.2016.

Maksu- ja Tolliameti seisukoht on kooskõlas tööturuteenuste ja -toetuste seadusega, millega on kehtestatud tingimused madalapalgaliste tagasimakse saamiseks. Seepärast tuleb Maksu- ja Tolliameti tegevust kõnealuses küsimuses pidada õiguspäraseks.

[Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse](#) § 37² lõike 1 punkti 3 järgi (kuni 31.12.2016 kehtinud redaktsioonis) on tagasimaksele õigus inimesel, kes on töötanud vähemalt kuus kalendrikuud. Kuue kalendrikuu tingimus võib tunduda ebamõistlikult jäik, kuna jätab Teid tagasimaksest ilma vaatamata sellele, et olete samuti töötanud kuus kuud (180 päeva). Teie pahameel on õigustatud: iga seadusega kehtestatud tingimus peaks olema suunatud eesmärgi täitmisele ning arvestama tegeliku elu oludega. Rutakas ja läbimõtlemata seadusloome viib aga vastupidise tulemuseni. Siiski ei saa kuue kalendrikuu tingimust pidada põhiseadusvastaseks, kuna madalapalgaliste toetuse maksmisega ei täida riik põhiseadusest tulenevat kohustust ja Riigikogu otsustusvabadus on avar.

[Põhiseaduse](#) § 28 lõige 2 paneb riigile kohustuse aidata inimesi, kel puuduvad minimaalselt vajalikud vahendid esmavajaduste rahuldamiseks. Seda teeb riik praegu toimetulekutoetuse maksmise kaudu. Põhiseadusest ei tulene aga kohustust maksta toetust madalat palka teenivatele inimestele. Madalapalgaliste tagasimakse näol on sisuliselt tegemist riigi vabatahtliku toetusega ehk sellise hüvega, mida riik poliitilistest eesmärkidest lähtuvalt on otsustanud pakkuda. Sel põhjusel on Riigikogu üsna vaba kindlaks määrama, millistel tingimustel madalapalgalisi toetada. Kui raha on vähe, tuleb tingimuste kehtestamisel arvesse võtta, kui paljudele inimestele on riigil võimalik toetust maksta ja kui keerukas süsteem on toetuse maksmiseks võimalik luua.

Madalapalgaliste tagasimakse regulatsioon tunnistati eelmise aasta lõpus jõustunud [maksuseaduste muudatustega](#) kehtetuks. Seega langeb kuue kalendrikuu tingimuse küsimus järgmisest aastast üldse ära, kuna edaspidi madalapalgaliste tagasimakset enam taotlema ei saa.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Loodan, et neist selgitustest oli olukorra mõistmisel abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Sotsiaalkomisjon (ilma isikuandmeteta)